

## ANTON MARTIN SLOMŠEK

26. november 1800 (Slom) – 24. september 1862 (Maribor)

24. septembra leta 1862 je v Mariboru umrl škof, teolog, pisatelj, pesnik in pedagog Anton Martin Slomšek, ki je 2 leti služboval tudi na Bizeljskem<sup>1</sup>.

Bil je prvi od 8 otrok v kmečki družini. Gimnazijo je obiskoval v Celju, potem pa se je vpisal na študij filozofije na ljubljanskem liceju, ki ga je nadaljeval v Senju in Celovcu, kjer se je odločil za študij bogoslovja.

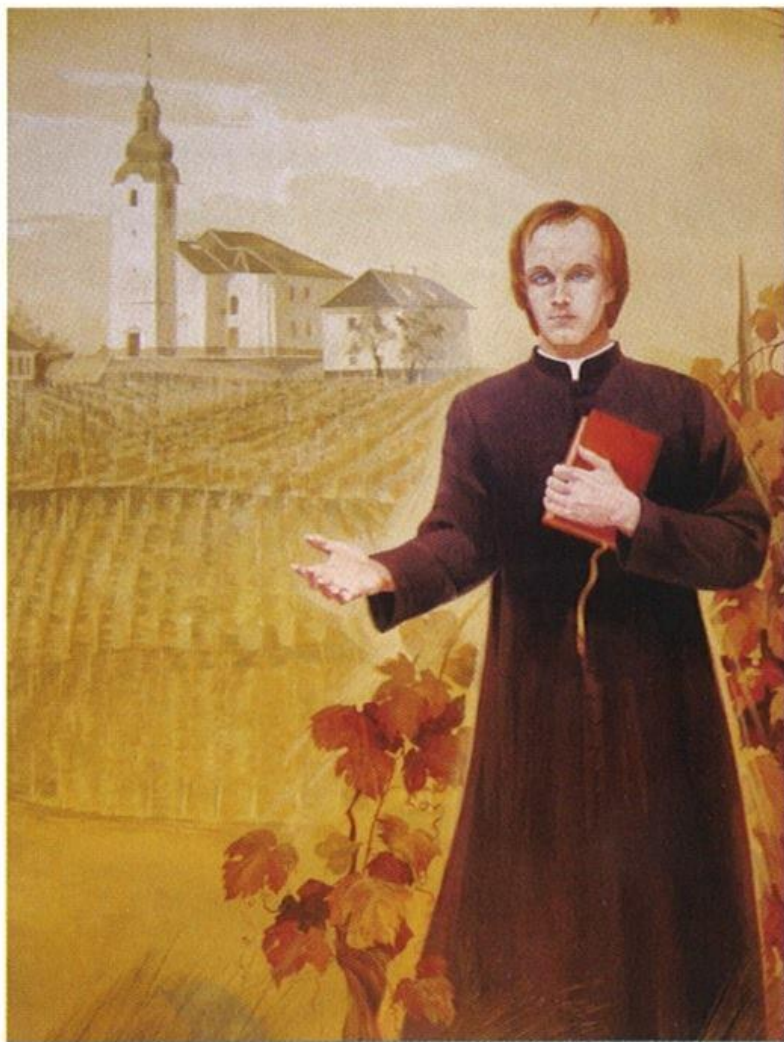


Leta 1824 je bil v Olimju posvečen v duhovnika, leto kasneje pa postal kaplan na Bizeljskem.

Po dveh letih je leta 1827 zapustil duhovno poslanstvo na Bizeljskem in odšel na svojo drugo kaplansko službo v Novo Cerkev. Bil je tudi nadžupnik v Vuzenici in mestni župnik v Celju. Leta 1846 je bil v Salzburgu posvečen v lavantinskega škofa, leta 1859 pa je sedež lavantinske škofije prenesel v Maribor.

---

<sup>1</sup> To je tudi izhodišče zapisa tega domoznanskega spomina.



A. M. Slomšek kot kaplan na Bizeljskem

8. septembra 1825 je kot kaplan dobil svojo prvo službo na Bizeljskem. Službe ni sprejel z navdušenjem, saj župnija v tedanji škofiji ni bila priljubljena zaradi neurejenih razmer v fari in razpuščenih versko mlačnih vernikov. Tudi tedanji bizeljski župnik Ludvik Batistik je zelo nasprotoval mlademu kaplanu.

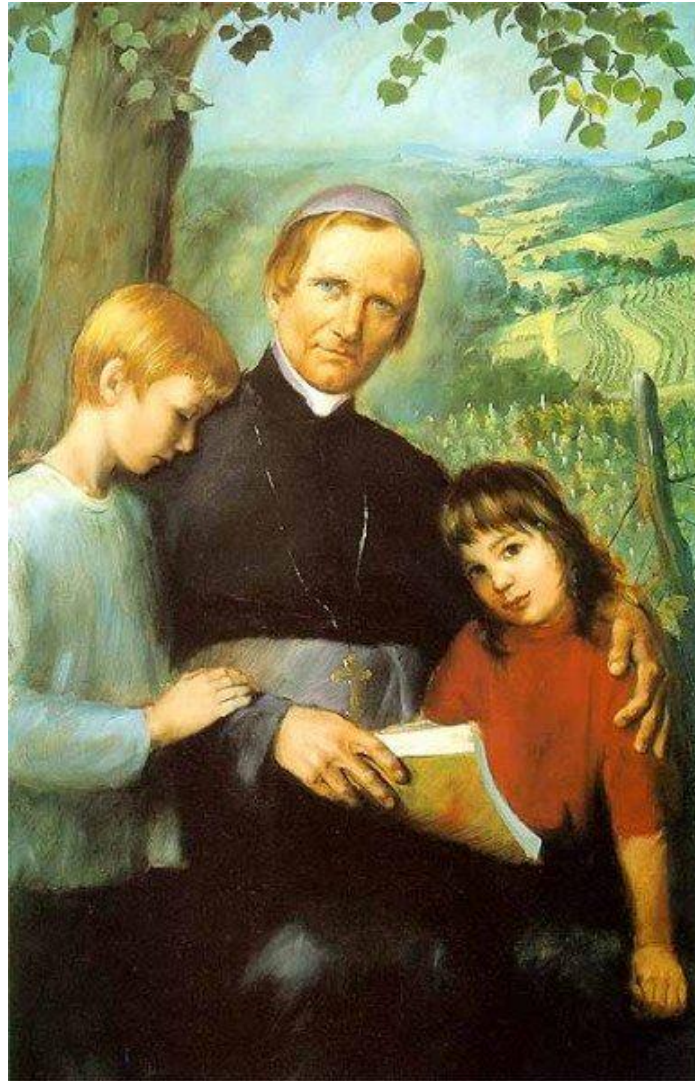
Slomšek se je Bizeljancem hitro prikupil. Občudovali so ga zaradi njegove zavzetosti, delavnosti in nepozabnih gorečih pridig. Ljudje iz domače in iz sosednjih župnij so vreli k njegovim mašam.

Slomšek je zelo rad zahajal med ljudi. Družil se je z bogatimi in revnimi. Za vsakega je našel toplo prijazno besedo. Prijateljeval je s plemenitimi Mandelsteini, tedanjimi lastniki bizeljske graščine.

Slomšek je rad maševal tudi na bližnjih Svetih gorah in obiskoval svojega dobrotnika Jakoba Prašnikarja v Olimju. V oporo mu je bil tudi pišečki kaplan in prijatelj Jakob Strašek.

Slomšek je s svojim naukom v cerkvi in dejavnostjo v župniji spremenil versko in družbeno življenje prebivalcev Bizeljskega. Bil je vodnik in učitelj ljudstva.

Kljub številnim prizadevanjem Slomšek na Bizeljskem ni mogel zaživeti v vsej svoji polnosti, saj je v župnišču nenehno vladalo težavno ozračje. Z župnikom ni mogel najti skupnega jezika.



Kot kaplan je na Bizeljskem ustanovil nedeljsko šolo. V pridigah je rotil in spodbujal starše, naj pošljejo otroke v šolo. Za nedeljsko šolo se je oglasilo toliko mladih, da je zmanjkalo prostora.



Njegova pesniška žilica in lepa gričevnata vinogradniška pokrajina ga je navdihovala, da je začel zlagati priložnostne pesmi. Tu naj bi napisal, zložil ali samo priredil 20 pesmi.

Tako so na Bizeljskem najverjetneje nastale mnoge, še danes med ljudstvom znane in ponarodele pesmi, kot so: *Zdravica za Slovence*, *Vinska trta*, *En hribček bom kupil (Veseli hribček)* itd. Slednjo, ponarodelo pesem, je moč slišati na Bizeljskem predvsem v času trgatve in pa na praznik svetega Martina, ko mošt postane vino.



Pedagoški in literarni opus Antona Martina Slomška je zelo obsežen, zato naštevamo samo nekatera njegova dela:

*Življenja srečen nauk,  
Slomškova čitanka,  
Blaže in Nežica,  
Kerščansko devištvo,  
Izbrane pesmi,  
Kleines Lesebuch für slovenisch-deutsche Schulen,  
Sveto opravilo za šolarje,  
Mali katekizem za prvošolce,  
Črni maček in druge zgodbe,  
Izbrani spisi za mladino, Blaže in Nežica v nedelskej šoli,  
Slomšekove basni, prilike in povesti ...*